

Metodický pokyn k § 77 ods. 2 až 4 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

Obsah:

Úvod

1. Poplatník poplatku podľa § 77 ods. 2 zákona o miestnych daniach
 - 1.1. Nehnuteľnosti, ktorých oprávnenie užívať a užívanie má vplyv na určenie poplatníka podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach
 - 1.2. Fyzická osoba poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a)
 - 1.2.1. Fyzická osoba poplatníkom poplatku z dôvodu trvalého alebo prechodného pobytu v obci
 - 1.2.2. Fyzická osoba poplatníkom poplatku z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť alebo z dôvodu užívania nehnuteľnosti
 - 1.3. Poplatník poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. b) a c) zákona o miestnych daniach
2. Výnimky z platenia poplatku podľa § 77 ods. 3 zákona o miestnych daniach
3. Negatívne vymedzenie poplatníka podľa § 77 ods. 4 zákona o miestnych daniach

Úvod

Metodický pokyn sa zaoberá problematikou určenia poplatníka poplatku podľa § 77 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení účinnom od 1.7.2020 (ďalej len „zákon o miestnych daniach“), pričom doterajšiu aplikáciu určenia poplatníka miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „poplatok“) upravenú v 1/MP/2021/MP a zrušenú týmto metodickým pokynom mení v nadväznosti na rozsudok súdu v prípade, ak sa vlastník nehnuteľnosti dočasne vzdá užívacích práv v prospech iných osôb. Ďalej sa zaoberá výnimkami z platenia poplatku podľa § 77 ods. 3 a negatívnym vymedzením poplatníka poplatku podľa § 77 ods. 4.

Cieľom metodického pokynu je zabezpečiť jednotnú aplikáciu uvedených ustanovení zákona o miestnych daniach odvolacím orgánom pri preskúvaní rozhodnutí obcí, ako aj pri poskytovaní informácií obciam a daňovým subjektom.

1. Poplatník poplatku podľa § 77 ods. 2 zákona o miestnych daniach

Poplatníka poplatku upravuje § 77 ods. 2 zákona o miestnych daniach, ktorý poplatníka poplatku rozdeľuje do troch skupín nasledovne:

- a) **fyzická osoba**, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávny porast na iný účel ako na podnikanie, pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha (ďalej len „nehnuteľnosť“).
- b) **právnická osoba**, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie a
- c) **podnikateľ**, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

1.1. Nehnutelnosti, ktorých oprávnenie užívať a užívanie má vplyv na určenie poplatníka podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach

Ustanovenie § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach pod pojmom „nehnutelnosť“ zahŕňa byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť alebo objekt, ktorý nie je stavbou.

Byt a nebytový priestor

Byty a nebytové priestory upravuje § 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“). Bytom podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa na účely tohto zákona rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky. Nebytovým priestorom podľa ods. 3 tohto ustanovenia sa na účely tohto zákona rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu určené na iné účely ako na bývanie; nebytovým priestorom nie je príslušenstvo bytu ani spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu.

Pozemná stavba

Pozemnú stavbu vymedzuje zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov v § 43a. Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia pozemné stavby sú priestorovo sústredené zastrešené budovy vrátane podzemných priestorov, ktoré sú stavebnotechnicky vhodné a určené na ochranu ľudí, zvierat alebo vecí; nemusia mať steny, ale musia mať strechu.

Na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach sa nehnuteľnosťou rozumie aj časť pozemnej stavby.

Objekt

Objekt nevymedzuje žiadne právne predpisy, iba z § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach vyplýva, že to nie je stavba. Stavbu upravuje § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa ods. 1 uvedeného ustanovenia stavba je stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu. Pevným spojením so zemou sa rozumie

- a) spojenie pevným základom,
- b) upevnenie strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ v zemi alebo o inú stavbu,
- c) ukotvenie pilótami alebo lanami s kotvou v zemi alebo na inej stavbe,
- d) pripojenie na siete a zariadenia technického vybavenia územia,
- e) umiestnenie pod zemou.

Pretože na účely zákona o miestnych daniach objekt nie je stavbou, ide o takú nehnuteľnosť, ktorá nespĺňa podmienky stavby vymedzené stavebným zákonom. Môže ísť o rôzne „drevostavby“, „modulové stavby“, kontajnery, unimobunky, „pojazdné stavby“ – maringotky, atď.

Okrem vyššie uvedených nehnuteľností zahŕňa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach pod pojem „nehnutelnosť“ pozemky, ktorými sú záhrada, vinica, ovocný sad, trvalý trávny porast za podmienky, že sa využívajú na iný účel ako na podnikanie.

„Nehnutelnosťou“ je aj pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha. Pri určení, ktoré z pozemkov nachádzajúce sa v zastavanom území obce s výnimkou lesného pozemku a pozemku evidovaného ako vodná plocha, sú „nehnutelnosťou“ na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach, je potrebné vychádzať nielen zo stavebného zákona, ktorý upravuje zastavané územie obce, ale aj zo zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri

nehnutelností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje členenie druhov pozemkov.

Zastavané územie obce

Zastavané územie obce je upravené v § 139a ods. 8 stavebného zákona, podľa ktorého zastavané územie obce tvorí jedno alebo viac priestorovo oddelených zastavaných území v katastrálnom území obce, resp. v súbore katastrálnych území v správe obce. Zastavané územie je súbor

- a) stavebných pozemkov, zastavaných plôch, dvorov a susedných parciel, ktoré sa užívajú na účel, na ktorý boli stavby uskutočnené,
- b) poľnohospodárskych pozemkov a vodných plôch obklopených parcelami uvedenými v písmene a),
- c) pozemkov ostatných plôch,
- d) pozemkov vhodných na zastavanie vymedzených na tento účel schváleným územným plánom obce alebo schváleným územným plánom zóny.

Z takto vymedzeného zastavaného územia obce je možné konštatovať, že zastavaným územím obce je súbor akýchkoľvek pozemkov, ktoré sa zapisujú do katastra nehnuteľností v členení podľa druhu pozemku uvedeného v § 9 katastrálneho zákona (orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady, trvalé trávne porasty, lesné pozemky, vodné plochy, zastavané plochy a nádvorá, ostatné plochy), pretože vo vymedzení zastavaného územia obce nie sú susedné parcely, ani poľnohospodárske pozemky určené konkrétnym druhom pozemku, a teda môžu byť ktorýmkoľvek druhom pozemku.

Vzhľadom na uvedené na účely zákona o miestnych daniach sa za „nehuteľnosť“ považuje aj súbor pozemkov v zastavanom území obce zapísaných v katastri nehnuteľností podľa členenia uvedeného v § 9 katastrálneho zákona s výnimkou lesného pozemku a pozemku zapísaného ako vodná plocha.

Na základe vyššie uvedenej analýzy sa za „nehuteľnosť“ na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach nepovažujú pozemky, ktorými sú orná pôda, chmeľnice, lesné pozemky, vodné plochy, zastavané plochy a nádvorá a ostatné plochy, ak sa nachádzajú mimo zastavaného územia obce.

Z dôvodu jednoznačnosti uvádzame pozemky, ktoré sa na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach považujú za „nehuteľnosť“, v nasledovnej tabuľke:

Druh pozemku podľa § 9 katastrálneho zákona	Podmienky pre „nehuteľnosť“ na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach
Orná pôda	považuje sa za „nehuteľnosť“ iba ak sa nachádza v zastavanom území obce
Chmeľnice	považujú sa za „nehuteľnosť“ iba ak sa nachádzajú v zastavanom území obce
Vinice	považujú sa za „nehuteľnosť“ - ak sa užívajú na iný účel ako podnikanie - bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v zastavanom alebo mimo zastavaného územia obce
Ovocné sady	považujú sa za „nehuteľnosť“ - ak sa užívajú na iný účel ako podnikanie - bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v zastavanom alebo mimo zastavaného územia obce

Záhrady	považujú sa za „nehnutelnosť“ - ak sa užívajú na iný účel ako podnikanie - bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v zastavanom alebo mimo zastavaného územia obce
Trvalé trávnaté porasty	považujú sa za „nehnutelnosť“ - ak sa užívajú na iný účel ako podnikanie - bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v zastavanom alebo mimo zastavaného územia obce
Zastavané plochy a nádvoría	považujú sa za „nehnutelnosť“ iba ak sa nachádzajú v zastavanom území obce
Lesné pozemky	nepovažujú sa za „nehnutelnosť“ na účely § 77 ods. 2 písm. a)
Vodné plochy	nepovažujú sa za „nehnutelnosť“ na účely § 77 ods. 2 písm. a)
Ostatné plochy	považujú sa za „nehnutelnosť“ iba ak sa nachádzajú v zastavanom území obce

1.2. Fyzická osoba poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a)

Vychádzajúc z § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach poplatníkom poplatku je fyzická osoba z niektorého zo štyroch nasledovných dôvodov:

- **v obci má trvalý pobyt** alebo
- **v obci má prechodný pobyt** alebo
- **v obci je oprávnená užívať** nehnuteľnosť alebo
- **v obci užíva** nehnuteľnosť.

V prípade, že tú istú nehnuteľnosť užívali rôzne fyzické osoby z rôznych vyššie uvedených dôvodov, sú všetky tieto fyzické osoby poplatníkmi poplatku.

Príklad č. 1:

Rodinný dom na území obce vlastní otec. Syn s manželkou sú v tomto rodinnom dome prihlásení k trvalému pobytu, dcéra je prihlásená k prechodnému pobytu a jej priateľ túto nehnuteľnosť užíva. V uvedenom prípade je poplatníkom poplatku otec z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť, syn a jeho manželka z dôvodu trvalého pobytu, dcéra z dôvodu prechodného pobytu a jej priateľ je poplatníkom poplatku z dôvodu (skutočného) užívania nehnuteľnosti.

1.2.1. Fyzická osoba poplatníkom poplatku z dôvodu trvalého alebo prechodného pobytu v obci

Pri určení poplatníka poplatku z dôvodu trvalého alebo prechodného pobytu je potrebné vychádzať zo zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlásení pobytu občanov“), ktorý upravuje podmienky pre trvalý pobyt, ako aj prechodný pobyt.

Trvalý pobyt

Trvalý pobyt je pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Občan má v tom istom čase iba jeden trvalý pobyt. Trvalý pobyt má občan len v budove alebo jej časti, ktorá je označená súpisným číslom alebo súpisným a orientačným číslom a je určená na

bývanie, ubytovanie, alebo na individuálnu rekreáciu, ak zákon o hlásení pobytu občanov neustanovuje inak. Za časť budovy sa považuje aj byt. Ak ide o dieťa narodené na území Slovenskej republiky začiatkom trvalého pobytu je deň jeho narodenia.

Občan, ktorému bol trvalý pobyt zrušený (napr. ak prihlásenie bolo vykonané na základe nepravdivých alebo nesprávne uvedených skutočností alebo na základe neplatného, falšovaného, vedome pozmeneného alebo cudzieho dokladu, na návrh občana oprávneného užívať budovu alebo jej časť na základe právoplatného súdneho rozhodnutia o obmedzení alebo zrušení užívacieho práva, ak budova zanikla, ak občan nespĺňa podmienky na prihlásenie k trvalému pobytu a pod.), sa môže prihlásiť na trvalý pobyt v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava. Ak sa fyzická osoba prihlási v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava, v uvedenom prípade je adresou na účely doručovania písomností od orgánov verejnej správy adresa sídla obecného úradu tejto obce a na účely zákona o miestnych daniach je táto osoba poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach z dôvodu trvalého pobytu.

Ak sa osoba, ktorej bol trvalý pobyt zrušený, neprihlási k trvalému pobytu v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava, nie je poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach z dôvodu chýbajúceho trvalého pobytu (napr. bezdomovec).

Prechodný pobyt

Prechodný pobyt je pobyt občana mimo miesta trvalého pobytu, kde sa občan dočasne zdržiava, ak má trvať viac ako 90 dní; prechodný pobyt je tiež pobyt občana trvalo žijúceho v zahraničí, ktorý má na území Slovenskej republiky trvať viac ako 90 dní.

Ak sú fyzické osoby podľa zákona o hlásení pobytu občanov prihlásené k trvalému alebo prechodnému pobytu na území obce, sú z týchto dôvodov poplatníkmi poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach.

Príklad č. 2:

Fyzická osoba je v obci A prihlásená k trvalému pobytu v rodinnom dome a v obci B k prechodnému pobytu v byte. V uvedenom prípade je fyzická osoba poplatníkom poplatku v obci A z dôvodu trvalého pobytu a v obci B z dôvodu prechodného pobytu.

1.2.2. Fyzická osoba poplatníkom poplatku z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť alebo z dôvodu užívania nehnuteľnosti

Oprávnenie užívať nehnuteľnosť

Zákon o miestnych daniach osobitne nevymedzil, čo sa považuje za oprávnenie užívať nehnuteľnosť. Preto pri posúdení, či fyzická osoba je poplatníkom poplatku z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť, je potrebné vychádzať z § 123 Občianskeho zákonníka z obsahu vlastníckeho práva, ktorým je tzv. triáda oprávnení formulovaná klasickou rímskou právnou vedou. Ide o právo vec držať (ius possidendi), vec užívať a požívať jej plody a úžitky (ius utendi et fruendi) a právo vecou disponovať (ius disponendi). Obsah vlastníckeho práva je právom absolútnym, pričom tieto jednotlivé vlastnícke oprávnenia môže vlastník realizovať sám, ale má právo ich aj previesť na inú osobu bez toho, aby vec scudzil. To znamená, že vlastník veci môže rozsah svojich vlastníckych oprávnení zúžiť, napr. faktickú držbu veci prenechať inej osobe spolu s oprávnením realizovať úžitkovú hodnotu. V praxi to znamená, že ak predmetom vlastníctva je napr. byt a vlastník bytu prenajme byt inej osobe, vlastník bytu ostáva naďalej jeho vlastníkom, ale oprávnenie užívať tento byt má na základe právneho úkonu iná osoba.

Vzhľadom na uvedené, fyzická osoba, ktorá je vlastníkom nehnuteľnosti, je poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť, ktoré je

jedným z oprávnení absolútneho vlastníckeho práva. Táto fyzická osoba je poplatníkom poplatku aj v tom prípade, ak sa dočasne čiastočne vzdá oprávnenia užívať nehnuteľnosť alebo jej časť (napr. na základe zmluvy o výpožičke, nájomnej zmluvy, príp. inominátnej zmluvy a pod.), ale nehnuteľnosť alebo jej časť naďalej spolu s nájomcom, výpožičiatelom a pod. užíva.

Ak sa fyzická osoba ako vlastník nehnuteľnosti dočasne úplne vzdá užívacieho práva (oprávnenia užívať nehnuteľnosť) na základe právneho úkonu, t. j. túto nehnuteľnosť naďalej vlastní, ale dočasne ju neužíva, pretože nehnuteľnosť dá do nájmu, výpožičky, a pod., nie je poplatníkom poplatku z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť.

Ak je nehnuteľnosť v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov, každý spoluvlastník je poplatníkom poplatku z dôvodu oprávnenia užívať spoluvlastnícky podiel k tejto nehnuteľnosti.

V prípade bezpodielového spoluvlastníctva manželov sú poplatníkmi poplatku obaja manželia z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť.

Užívanie nehnuteľnosti

Ani v tomto prípade zákon o miestnych daniach nevymedzil, čo sa považuje za užívanie nehnuteľnosti. Za užívanie nehnuteľnosti je možné považovať skutočné užívanie nehnuteľnosti fyzickou osobou. Preto fyzická osoba, ktorá na základe právneho úkonu (nemusí byť uzatvorený písomne) nadobudne dočasné užívacie práva, stáva sa poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach z dôvodu užívania nehnuteľnosti.

Ak fyzická osoba užíva pozemnú stavbu (napr. rodinný dom, chatu), na ktorú nie je vydané kolaudačné rozhodnutie, táto fyzická osoba je do vydania kolaudačného rozhodnutia na stavbu poplatníkom poplatku z dôvodu skutočného užívania stavby.

Príklad č. 3:

Fyzická osoba vlastní na území obce 4-izbový byt. V obci nie je prihlásená k trvalému ani prechodnému pobytu.

- a) *Fyzická osoba je poplatníkom poplatku z dôvodu oprávnenia užívať byt.*
- b) *Dve izby užíva fyzická osoba a ďalšie dve izby prenajíma študentkám. Poplatníkmi poplatku sú fyzická osoba z dôvodu oprávnenia užívať byt a súčasne študentky sú poplatníkmi poplatku z dôvodu jeho užívania.*
- c) *Byt prenajala štyrom študentkám, pričom sama byt neužíva. V tomto prípade fyzická osoba nie je poplatníkom poplatku. Poplatníkmi poplatku sú študentky z dôvodu jeho užívania.*

Príklad č. 4:

Súrodenci sú podielovými spoluvlastníkmi pozemku zapísanom v katastri nehnuteľností ako druh chmeľnice. Tento pozemok sa nachádza mimo zastavaného územia obce.

- a) *Súrodenci nie sú poplatníkmi poplatku z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť, pretože chmeľnica nachádzajúca sa mimo zastavaného územia obce sa na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach nepovažuje za „nehnuteľnosť“.*
- b) *Pozemok prenajali fyzickej osobe. Fyzická osoba, napriek platne uzatvorenej nájomnej zmluve, nie je poplatníkom poplatku z dôvodu užívania nehnuteľnosti, pretože chmeľnica nachádzajúca sa mimo zastavaného územia obce sa ani v tomto prípade nepovažuje na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach za „nehnuteľnosť“.*

Príklad č. 5:

Fyzická osoba je vlastníkom pozemku, ktorý je zapísaný v katastri nehnuteľností ako druh chmeľníca a nachádza sa v zastavanom území obce. Pozemok prenajala inej fyzickej osobe (nájomcovi), ktorá predmetný pozemok užíva. Pretože vlastníkom pozemku sa dočasne vzdal užívacích práv, nie je poplatníkom poplatku. Poplatníkom poplatku je iná fyzická osoba (nájomca) z dôvodu užívania pozemku, pretože chmeľníca sa nachádza v zastavanom území obce a na účely § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach sa považuje za nehnuteľnosť.

Príklad č. 6:

Fyzická osoba je v obci A vlastníkom rodinného domu, v obci B vlastníkom bytu a v obci C má v nájme byt. V uvedenom prípade fyzická osoba je poplatníkom poplatku v obciach A a B z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosti (rodinný dom a byt) a v obci C je poplatníkom poplatku z dôvodu užívania bytu.

1.3. Poplatník poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. b) a c) zákona o miestnych daniach

Na základe predmetného ustanovenia pre určenie poplatníkov poplatku právnickej osoby a podnikateľa je podstatné, aby tieto osoby mali na území obce vlastnícke práva k nehnuteľnosti alebo nehnuteľnosť užívali. Legislatívna skratka „nehnuteľnosť“ zavedená v § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach sa vzťahuje aj na § 77 ods. 2 písm. b) a c), ktorej obsah je vysvetlený v bode 1.1. tohto metodického pokynu.

Aj v prípade právnickej osoby a podnikateľa platí, že ak tieto osoby prenajmú, príp. vypožičajú nehnuteľnosť inej osobe (fyzickej osobe, právnickej osobe alebo podnikateľovi), pričom časť nehnuteľnosti naďalej užívali, poplatníkmi poplatku sú všetky tieto osoby – vlastníci nehnuteľnosti (právnická osoba alebo podnikateľ) z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť alebo jej časť a iná osoba (fyzická, právnická alebo podnikateľ) z dôvodu užívania nehnuteľnosti alebo jej časti.

Ak právnická osoba alebo podnikateľ prenajmú, príp. vypožičajú nehnuteľnosť inej osobe (fyzickej osobe, právnickej osobe alebo podnikateľovi), pričom túto nehnuteľnosť neužívajú, poplatníkom poplatku je iba iná osoba (fyzická, právnická alebo podnikateľ) z dôvodu užívania nehnuteľnosti. Vlastník nehnuteľnosti nie je poplatníkom poplatku, pretože na základe právneho úkonu sa dočasne vzdal užívacích práv.

2. Výnimky z platenia poplatku podľa § 77 ods. 3 zákona o miestnych daniach

V praxi sa často vyskytujú prípady, keď poplatník - fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť, spĺňa podmienky poplatníka poplatku z viacerých dôvodov. Aby takýto poplatník na území obce neplatil poplatok dvakrát, príp. viackrát, zákon o miestnych daniach v § 77 ods. 3 upravil, ktorý z dôvodov je rozhodujúci pre platenie poplatku a v ktorých prípadoch je táto osoba poplatníkom poplatku len raz a aj poplatok platí iba raz. Tieto prípady sú spracované v tabuľke:

	Dôvody užívania nehnuteľností	Dôvod platenia poplatku
Poplatník – fyzická osoba (podľa § 77 ods. 2 písm. a/) <u>Podmienka:</u> Platenie poplatku len raz z niektorého z uvedených dôvodov neplatí, ak sa na poplatníka vzťahuje množstvový zber v príslušnej časti obce	v obci má súčasne trvalý pobyt a prechodný pobyt	poplatníkom je len raz a poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu
	v obci má trvalý pobyt a súčasne je oprávnená užívať nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie	poplatníkom je len raz a poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu
	v obci má prechodný pobyt a súčasne je oprávnená užívať nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie	poplatníkom je len raz a poplatok platí iba z dôvodu prechodného pobytu
	v obci má trvalý pobyt a súčasne je podľa § 77 ods. 2 písm. c) fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie a miestom podnikania je miesto jej trvalého pobytu a v tomto mieste nemá zriadenú prevádzkareň	poplatníkom je len raz a poplatok platí iba raz z dôvodu trvalého pobytu
	v obci má prechodný pobyt a súčasne je podľa § 77 ods. 2 písm. c) fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie a miestom podnikania je miesto jej prechodného pobytu a v tomto mieste nemá zriadenú prevádzkareň	poplatníkom je len raz a poplatok platí iba raz z dôvodu prechodného pobytu
	ak nemá v obci trvalý pobyt ani prechodný pobyt a je oprávnený na území obce užívať alebo užíva viac nehnuteľností	poplatok platí a poplatníkom je len raz

Príklad č. 7:

Fyzická osoba podnikateľ je vlastníkom rodinného domu, ku ktorému je prihlásená k trvalému pobytu a zároveň v rodinnom dome má zriadenú prevádzkareň. Táto fyzická osoba podnikateľ je poplatníkom poplatku ako fyzická osoba podľa § 77 ods. 2 písm. a) z dôvodu trvalého pobytu a zároveň je aj poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. c) zákona o miestnych daniach ako podnikateľ z dôvodu oprávnenia užívať nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce, ktorú využíva aj na podnikanie.

Príklad č. 8:

Fyzická osoba podnikateľ je vlastníkom bytu, ku ktorému má zriadený trvalý pobyt a ktorý je súčasne aj miestom jeho podnikania. Táto osoba je poplatníkom poplatku ako fyzická osoba podľa § 77 ods. 2 písm. a) z dôvodu trvalého pobytu. Pretože v mieste trvalého pobytu nemá zriadenú prevádzkareň, ale iba miesto podnikania, nie je poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. c) zákona o miestnych daniach ako podnikateľ.

3. Negatívne vymedzenie poplatníka podľa § 77 ods. 4 zákona o miestnych daniach

Zákon o miestnych daniach v § 77 ods. 4 vymedzil päť prípadov, kedy osoba nie je poplatníkom poplatku. Podľa predmetného ustanovenia poplatníkom poplatku nie je osoba, ktorej oprávnenie užívať nehnuteľnosť vyplýva z povahy právneho vzťahu s poplatníkom podľa odseku 2, ak na jeho základe

- a) užíva priestory nehnuteľnosti vyhradené na prechodné ubytovanie v zariadení na to určenom,
- b) je hospitalizovaná v zariadení poskytujúcom služby zdravotnej starostlivosti,
- c) sa jej poskytuje sociálna služba v zariadení sociálnych služieb pobytovou formou,
- d) užíva z dôvodu plnenia povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu s poplatníkom nehnuteľnosť, ktorú má právo užívať alebo ju užíva aj poplatník, alebo
- e) v nehnuteľnosti, ktorú má poplatník právo užívať alebo ju užíva, vykonáva pre poplatníka práce alebo mu poskytuje iné služby v rámci výkonu svojej činnosti a pri tejto činnosti produkuje len komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady.

Vychádzajúc z predmetného ustanovenia poplatníkom poplatku nie je osoba, ktorá sa prechodne ubytuje v ubytovacom zariadení. Nehnuteľnosti, ktoré slúžia na prechodné ubytovanie sú napr. hotel, hotel, motel, liečené domy, penzióny a pod. Ak sa osoba v takomto zariadení prechodne ubytuje, nie je poplatníkom poplatku z dôvodu jeho užívania.

Poplatníkom poplatku nie je ani osoba, ktorá je hospitalizovaná v zariadení poskytujúcom služby zdravotnej starostlivosti, napr. pacient v nemocnici.

Ďalším dôvodom, kedy osoba nie je poplatníkom, je užívanie nehnuteľnosti v dôsledku poskytovania sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb pobytovou formou. Ide o osobu, ktorá je v takomto zariadení prihlásená k trvalému pobytu, prechodnému pobytu, alebo toto zariadenie užíva (napr. domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie) a súčasne je jej poskytovaná sociálna služba pobytovou formou (ubytovanie týždenné alebo celoročné) podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

Poplatníkom poplatku nie je ani osoba, ktorá z dôvodu plnenia povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu s poplatníkom užíva nehnuteľnosť, ktorú má právo užívať alebo ju užíva aj poplatník (napr. zamestnanci vykonávajúci svoju prácu v nehnuteľnosti podnikateľa).

Ak v nehnuteľnosti, ktorú poplatník vlastní alebo užíva, vykonáva iná osoba práce alebo poskytuje iné služby v rámci výkonu svojej činnosti poplatníkovi a pri tejto činnosti produkuje iba komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady, táto osoba nie je poplatníkom poplatku (napr. murár pri rekonštrukcii domu).

Príklad č. 9:

Fyzická osoba je svojím zamestnávateľom vyslaná na služobnú cestu. Počas služobnej cesty sa ubytuje v hoteli. Fyzická osoba podľa § 77 ods. 3 písm. a) zákona o miestnych daniach pri užívaní nehnuteľnosti vyhradenej na prechodné ubytovanie nie je poplatníkom poplatku.

Príklad č. 10:

Fyzická osoba v dôsledku cestnej nehody bola hospitalizovaná v nemocnici. Počas hospitalizácie z dôvodu užívania zdravotníckeho zariadenia táto fyzická osoba nie je poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 3 písm. b) zákona o miestnych daniach, pretože pobyt v nemocnici (hospitalizácia) je dôvodom, kedy osoba nie je poplatníkom poplatku.

Príklad č. 11:

Fyzická osoba je umiestnená v zariadení sociálnych služieb a k tomuto zariadeniu je prihlásená k trvalému pobytu. I napriek tomu, že fyzická osoba je poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona

o miestnych daniach z dôvodu trvalého pobytu v zariadení sociálnych služieb, podľa § 77 ods. 4 písm. c) nie je poplatníkom poplatku, pretože sa jej poskytuje sociálna služba v zariadení sociálnych služieb pobytovou formou.

Príklad č. 12:

Deti, o ktoré sa stará profesionálny rodič a ktoré sú prihlásené k trvalému pobytu v nehnuteľnosti vo vlastníctve alebo v užívaní profesionálneho rodiča v obci, sú poplatníkmi poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach. Z dôvodu užívania nehnuteľnosti sa na tieto deti nevzťahuje negatívne vymedzenie poplatku v § 77 ods. 4 písm. c) zákona o miestnych daniach, pretože týmto deťom sa neposkytuje sociálna služba v zariadení sociálnych služieb pobytovou formou podľa zákona o sociálnych službách, ale náhradná osobná starostlivosť upravená zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Príklad č. 13:

Fyzická osoba je vlastníkom rodinného domu, ku ktorému má zriadený trvalý pobyt a súčasne je v tej istej obci umiestnená v zariadení sociálnych služieb. Na základe uvedených skutočností je fyzická osoba poplatníkom poplatku z 2 dôvodov, a to podľa § 77 ods. 2 písm. a) zákona o miestnych daniach jednak z dôvodu trvalého pobytu k rodinnému domu, ako aj z dôvodu užívania nehnuteľnosti (zariadenia sociálnych služieb). Keďže v zariadení sociálnych služieb sa jej poskytuje sociálna služba pobytovou formou, podľa § 77 ods. 4 písm. c) zákona o miestnych daniach nie je poplatníkom poplatku z dôvodu užívania zariadenia sociálnych služieb. Vychádzajúc z uvedeného platí táto fyzická osoba poplatok iba podľa § 77 ods. 3 zákona o miestnych daniach, teda z dôvodu trvalého pobytu.

Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
Máj 2021